

DEMOGRAFISCHE GEGEVENS

Variabele	Categorie	% (N = 2822)
Taal	Nederlands	65,4
	Duits	1,8
	Frans	32,7
Regio	Vlaams Gewest	63,7
	Brussels Hoofd. Gewest	9,2
	Waals Gewest	27,1
Geografische plaats	Stedelijk	76,5
	Landelijk	23,5
Tewerkstellingsplaats	Algemeen ziekenhuis	68,8
	Universitair ziekenhuis	10,7
	Geestelijke gezondheidszorg	7,8
	Woonzorgcentrum	5,2
	Thuisverpleging	2,8
	Andere	4,7

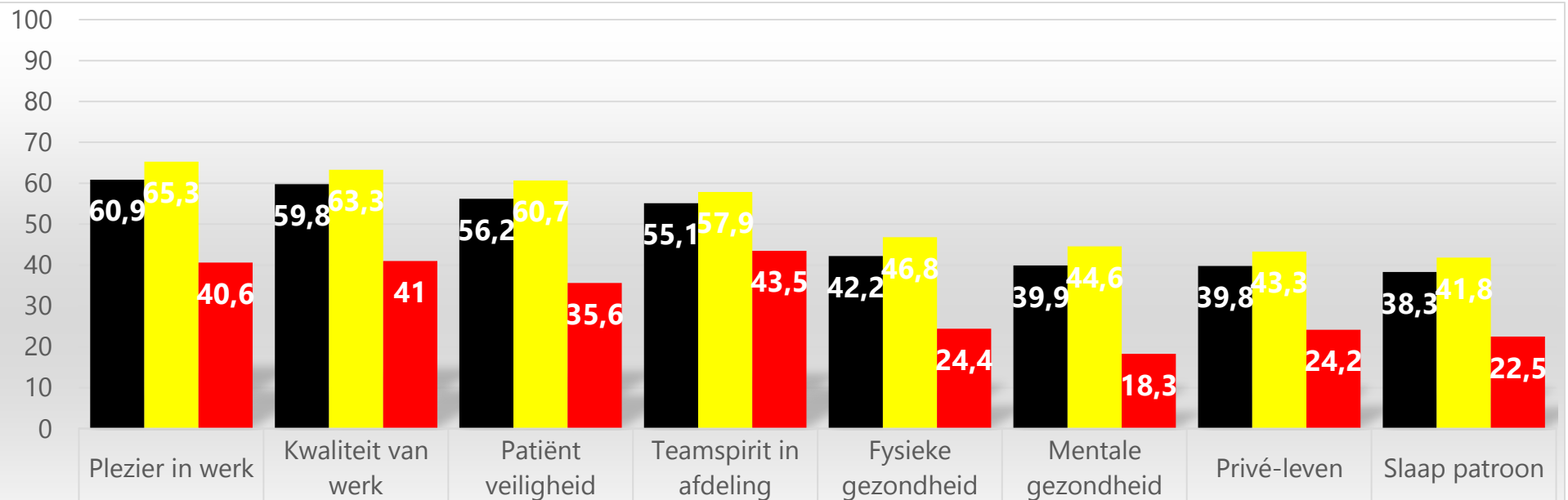
Variabele	Categorie	% (N = 2822)
Geslacht	Vrouw	77,8
Leeftijdscategorieën	20 – 25 jaar	6,7
	26 – 35 jaar	26,4
	36 – 45 jaar	24,7
	46 – 55 jaar	26,2
	56 – 65 jaar	15,9
	> 65 jaar	0,2
Opleidingsniveau	HBO5	20,7
	Bachelor	67,9
	Master	11,4
	PhD	0,1
Bijzondere beroepstitel	Bij meerdere niveaus	28,6
Bijzondere bekwaamheid	Bij meerdere niveaus	10,0
Leiding geven		19,5

GEGEVENS OVER HET WERK, DE WERKDRUK EN DE WERKLAST

Variabele	Categorie	% (N = 2822)
Tevreden met werksituatie		61,1
Uitdagend werk	Extreem	8,6
	Erg	50,9
	Gemiddeld	35,3
	Weinig	4,3
	Helemaal niet	0,8
Ervaart onderbezetting		82,1
Ervaren werkdruk	Te laag	0,2
	Laag	1,0
	Niet hoog – niet laag	15,9
	Hoog	58,5
	Te hoog	24,4

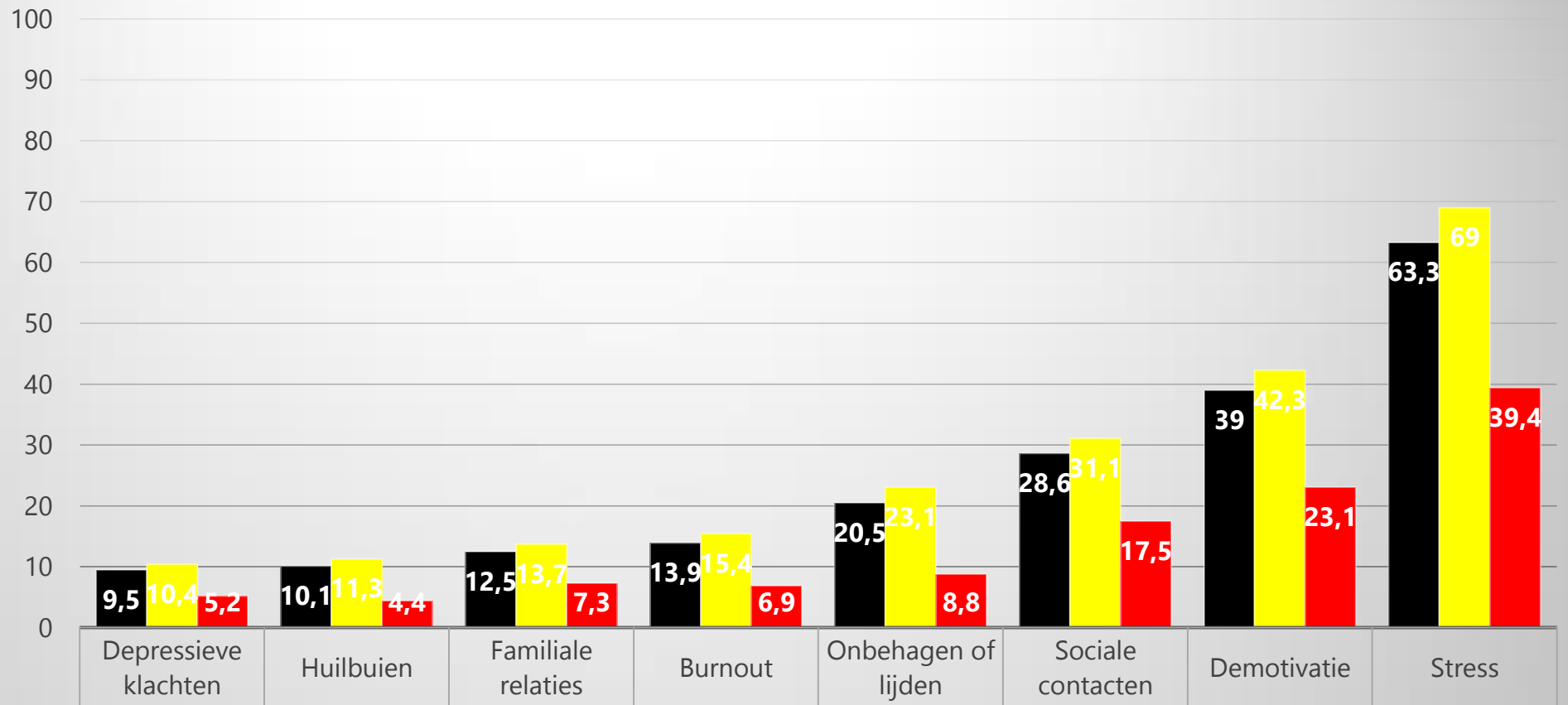
Variabele	Categorie	% (N = 2822)
Laatste jaar ander werk overwogen	Helemaal niet	37,2
	Ja, enkel overwogen	49,5
	Ja, BINNEN sector	9,8
	Ja, BUITEN sector	3,5
Laatste jaar toename werkdruk		88,8
Werkdruk negatieve invloed op functioneren		78,7
'Op zijn' op het einde van de dag		76,0
Toekomstige beroepssituatie als verpleegkundige	Ik stel me de vraag niet	4,1
	Zeer negatief	5,5
	Negatief	19,4
	Niet positief of negatief	39,7
	Positief	28,6
	Zeer positief	2,6

NEGATIEVE INVLOED VAN WERKSITUATIE DOOR ERVAREN WERKLAST EN WERKDRUK OP...

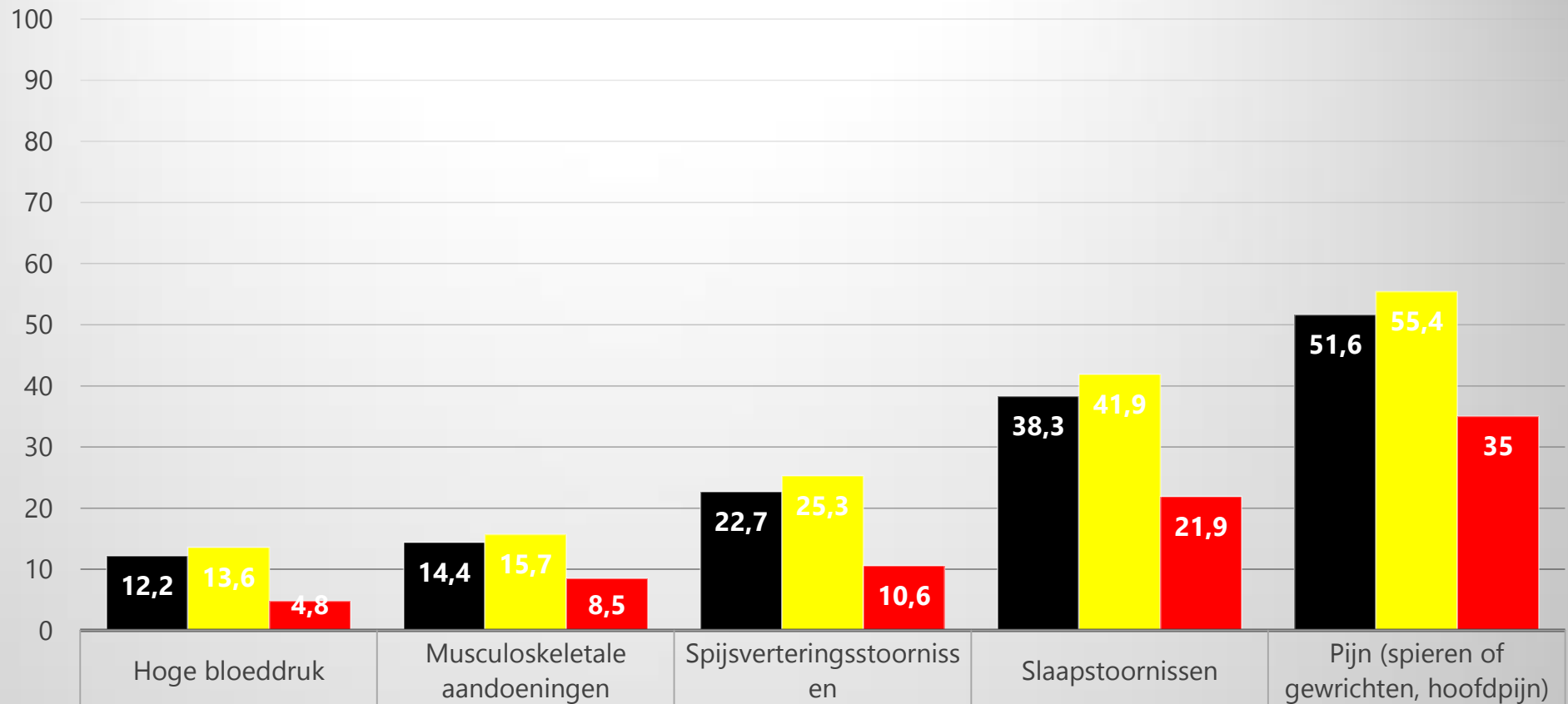
■ Alle respondenten (n = 2822)	60,9	59,8	56,2	55,1	42,2	39,9	39,8	38,3
■ Hoge werkdruk (n = 2324)	65,3	63,3	60,7	57,9	46,8	44,6	43,3	41,8
■ Lage werkdruk (n = 480)	40,6	41	35,6	43,5	24,4	18,3	24,2	22,5

GERAPPORTEERDE PSYCHISCHE KLACHTEN EN PROBLEMEN ERVAREN DOOR DE GEPERCIPIEERDE WERKLAST EN WERKDRIJK

■ Alle respondenten (n = 2822)	9,5	10,1	12,5	13,9	20,5	28,6	39	63,3
■ Hoge werkdruk (n = 2324)	10,4	11,3	13,7	15,4	23,1	31,1	42,3	69
■ Lage werkdruk (n = 480)	5,2	4,4	7,3	6,9	8,8	17,5	23,1	39,4

GERAPPORTEERDE FYSIEKE KLACHTEN EN PROBLEMEN ERVAREN DOOR DE GEPERCIPIEERDE WERKLAST EN WERKDRIJK

■ Alle respondenten (n = 2822)
■ Hoge werkdruk (n = 2324)
■ Lage werkdruk (n = 480)

12,2

14,4

22,7

38,3

51,6

13,6

15,7

25,3

41,9

55,4

4,8

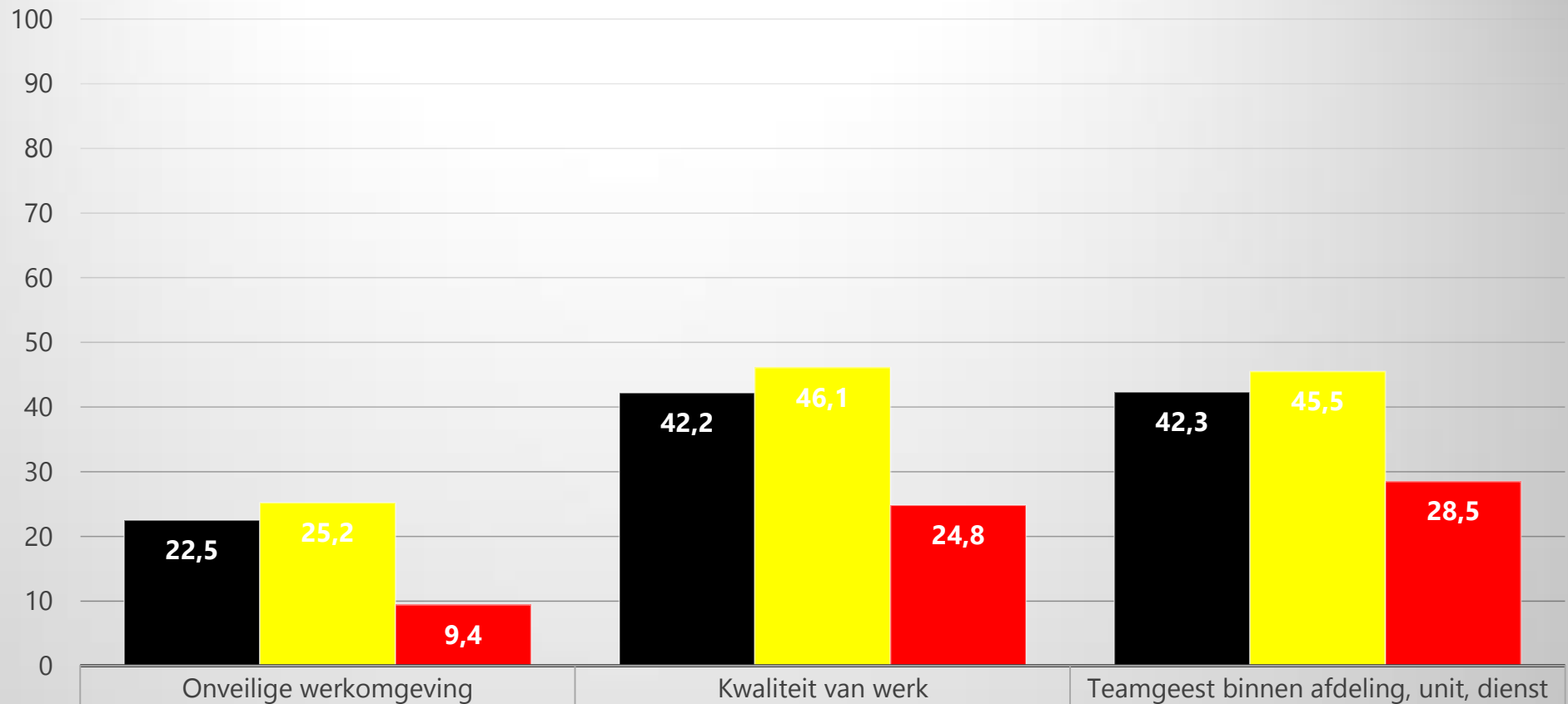
8,5

10,6

21,9

35

GERAPPORTEERDE KLACHTEN EN PROBLEMEN OVER DE WERKOMGEVING DOOR DE GEPERCIPIEERDE WERKLAST EN WERKDRIJK

■ Alle respondenten (n = 2822)
■ Hoge werkdruk (n = 2324)
■ Lage werkdruk (n = 480)

22,5

25,2

9,4

42,2

46,1

24,8

42,3

45,5

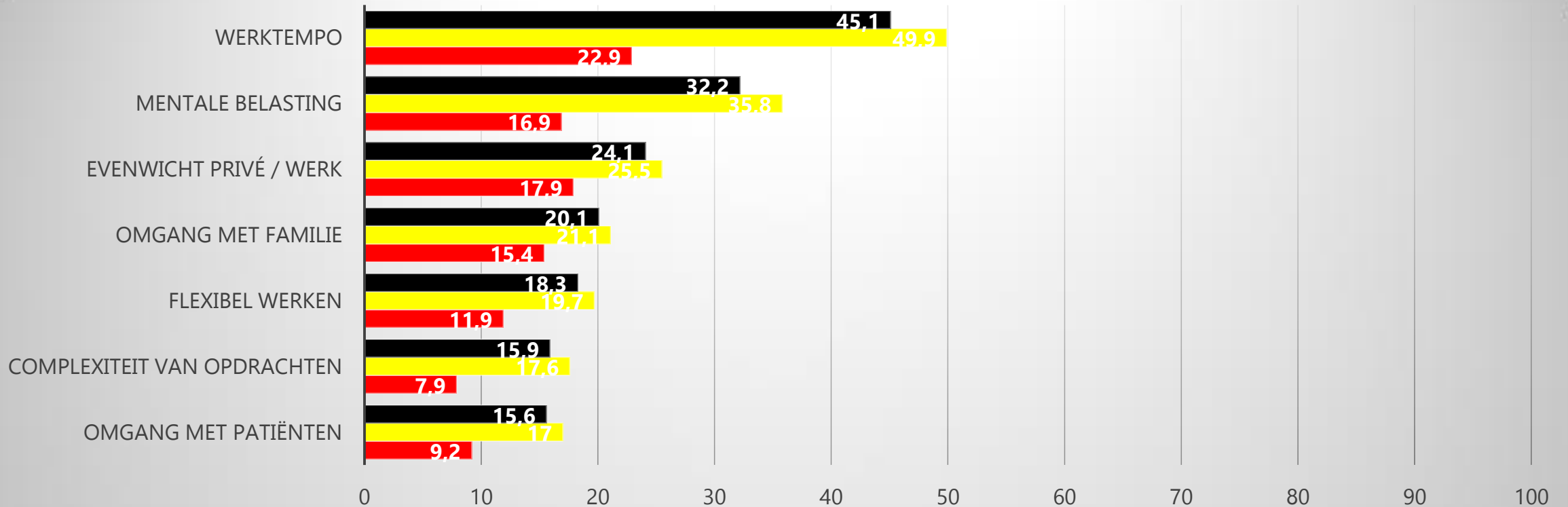
28,5

Onveilige werkomgeving

Kwaliteit van werk

Teamgeest binnen afdeling, unit, dienst

BELANGRIJKSTE PERSOONSGEBONDEN OORZAKEN VAN GEPERCIPIEERDE TOENAME WERKLAST EN WERKDRIJK

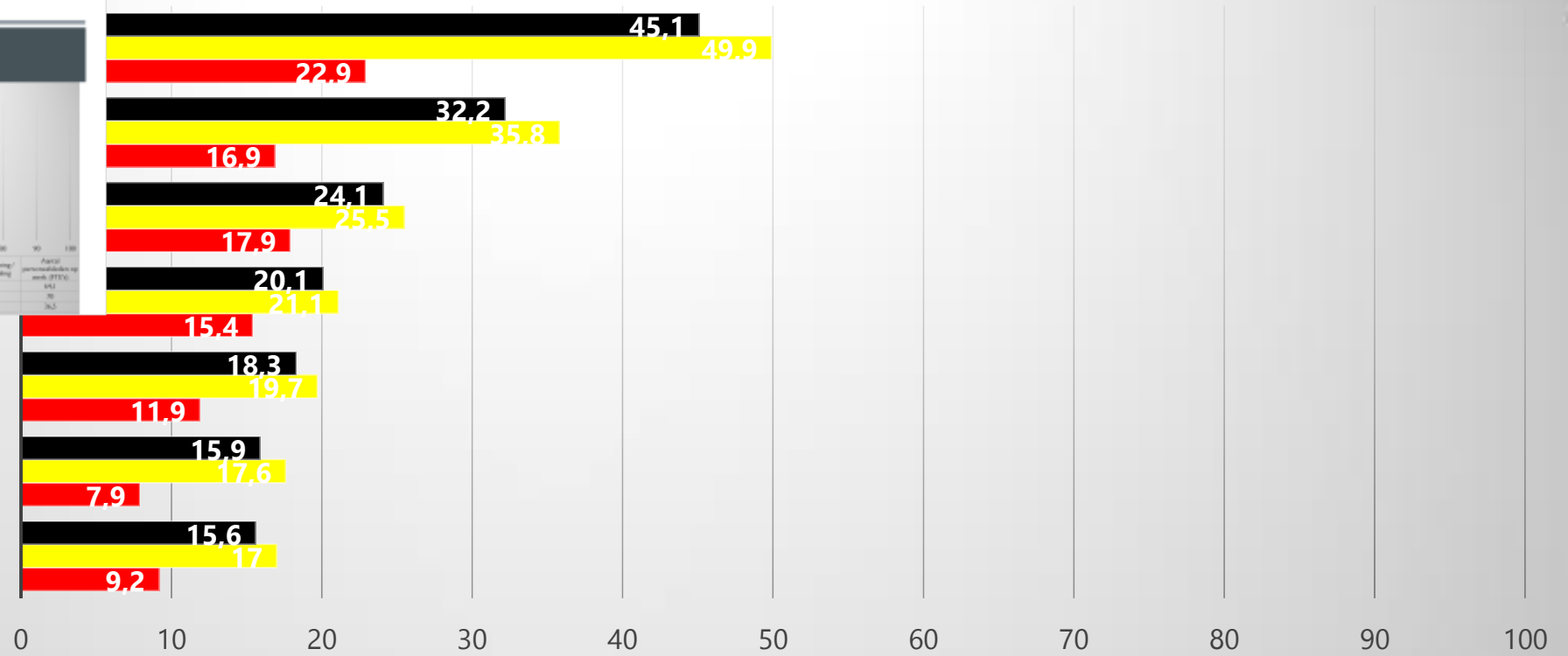
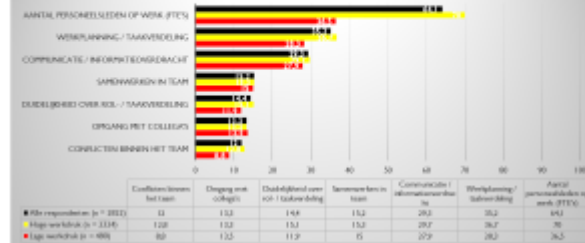

	Omgang met patiënten	Complexiteit van opdrachten	Flexibel werken	Omgang met familie	Evenwicht privé / werk	Mentale belasting	Werktempo
■ Alle respondenten (n = 2822)	15,6	15,9	18,3	20,1	24,1	32,2	45,1
■ Hoge werkdruk (n = 2324)	17	17,6	19,7	21,1	25,5	35,8	49,9
■ Lage werkdruk (n = 480)	9,2	7,9	11,9	15,4	17,9	16,9	22,9

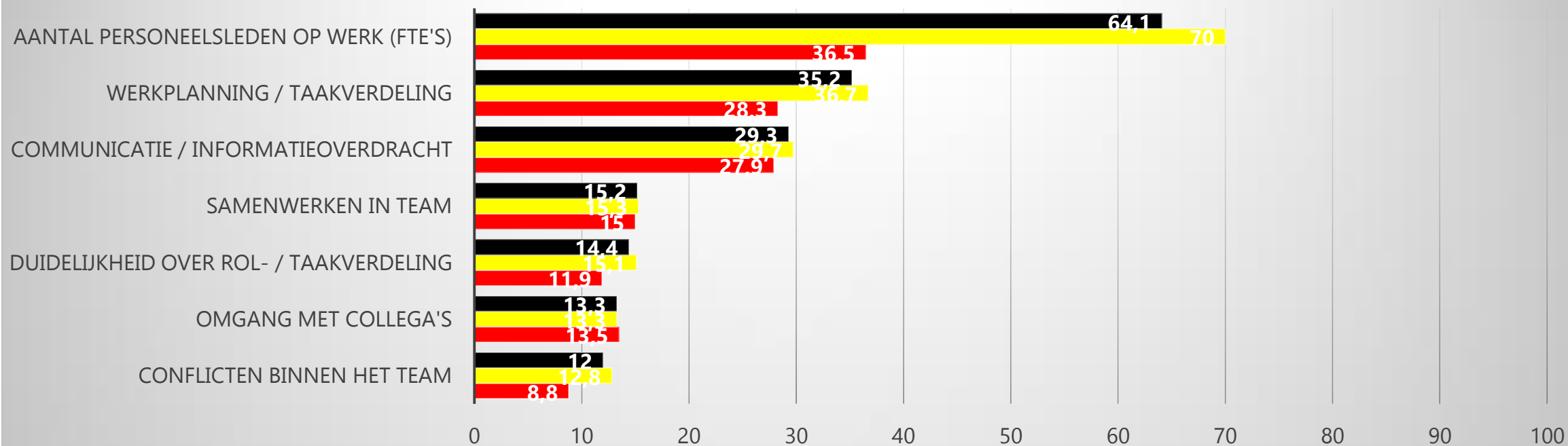
BELANGRIJKSTE PERSOONSGEBONDEN OORZAKEN VAN GEPERCIPIEERDE TOENAME WERKLAST EN WERKDRIUK

BELANGRIJKSTE TEAMGEBONDEN OORZAKEN VAN GEPERCIPIEERDE TOENAME WERKLAST EN WERKDRIUK

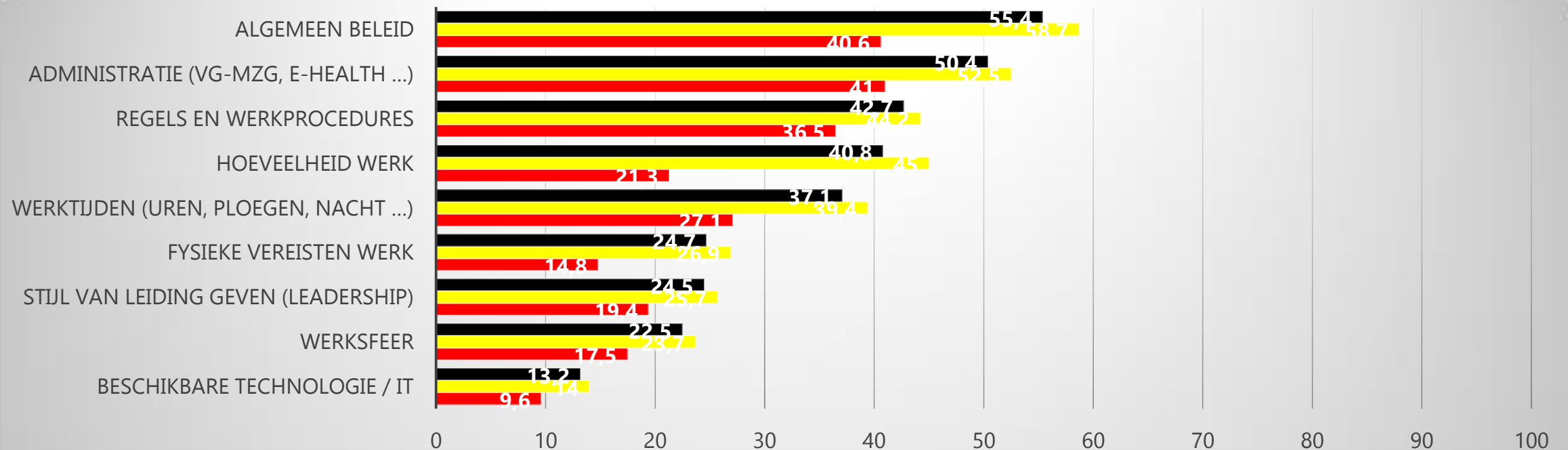
	Omgang met patiënten	Complexiteit van opdrachten	Flexibel werken	Omgang met familie	Evenwicht privé / werk	Mentale belasting	Werktempo
■ Alle respondenten (n = 2822)	15,6	15,9	18,3	20,1	24,1	32,2	45,1
■ Hoge werkdruk (n = 2324)	17	17,6	19,7	21,1	25,5	35,8	49,9
■ Lage werkdruk (n = 480)	9,2	7,9	11,9	15,4	17,9	16,9	22,9

BELANGRIJKSTE TEAMGEBONDEN OORZAKEN VAN GEPERCIPIEERDE TOENAME WERKLAST EN WERKDRIUK

	Conflicten binnen het team	Omgang met collega's	Duidelijkheid over rol- / taakverdeling	Samenwerken in team	Communicatie / informatieoverdracht	Werkplanning / taakverdeling	Aantal personeelsleden op werk (FTE's)
■ Alle respondenten (n = 2822)	12	13,3	14,4	15,2	29,3	35,2	64,1
■ Hoge werkdruk (n = 2324)	12,8	13,3	15,1	15,3	29,7	36,7	70
■ Lage werkdruk (n = 480)	8,8	13,5	11,9	15	27,9	28,3	36,5

BELANGRIJKSTE WERKPLEKGEBONDEN OORZAKEN VAN GEPERCIPIEERDE TOENAME WERKLAST EN WERKDRIUK

	Beschikbare technologie / IT	Werksfeer	Stijl van leiding geven (leadership)	Fysieke vereisten werk	Werktijden (uren, ploegen, nacht ...)	Hoeveelheid werk	Regels en werkprocedures	Administratie (VG-MZG, e-Health ...)	Algemeen beleid
■ Alle respondenten (n = 2822)	13,2	22,5	24,5	24,7	37,1	40,8	42,7	50,4	55,4
■ Hoge werkdruk (n = 2324)	14	23,7	25,7	26,9	39,4	45	44,2	52,5	58,7
■ Lage werkdruk (n = 480)	9,6	17,5	19,4	14,8	27,1	21,3	36,5	41	40,6

INVLOED OP GEPERCIPIEERDE WERKLAST EN WERKDRIJK VAN ...

Variabele	Categorie	N	Ervaren werkdruk (%)					p Fisher's exact
			Te laag N = 5	Laag N = 29	Neutraal N = 430	Hoog N = 1607	Te hoog N = 676	
Taal	Nederlands	1836	0,2	0,9	16,5	58,8	23,6	0,04
	Duits	51	0,0	5,9	19,6	54,9	19,6	
	Frans	917	0,2	1,0	14,5	58,0	26,3	
Regio	Vlaams Gewest	1748	0,2	0,9	16,0	59,2	23,9	0,18
	Brussels Hoofd. Gewest	253	0,4	0,4	19,0	56,5	23,7	
	Waals Gewest	746	0,1	1,7	13,8	57,6	26,7	
Geografische plaats	Stedelijk	2102	0,2	1,0	15,3	58,7	24,8	0,47
	Landelijk	645	0,0	1,4	16,9	57,8	23,9	
Tewerkstellingsplaats	Algemeen ziekenhuis	1420	0,1	1,1	13,5	58,9	26,3	<0,001
	Universitair ziekenhuis	220	0,0	0,9	20,9	58,6	19,5	
	Geestelijke gezondheidszorg	162	0,6	0,0	30,9	60,5	8,0	
	Woonzorgcentrum	107	0,9	1,9	8,4	57,9	30,8	
	Thuisverpleging	58	0,0	0,0	15,5	58,6	25,9	
	Andere	97	0,0	2,1	19,6	62,9	15,5	

INVLOED OP GEPERCIPIEERDE WERKLAST EN WERKDRIJK VAN ...

Variabele	Categorie	N	Ervaren werkdruk (%)					p
			Te laag N = 5	Laag N = 29	Neutraal N = 430	Hoog N = 1607	Te hoog N = 676	
Geslacht	Vrouw	2137	0,2	1,1	16,6	58,8	23,4	0,01
	Man	610	0,0	1,0	12,5	57,5	29,0	
Leeftijdscategorieën	20 – 25 jaar	184	0,0	1,1	20,1	60,9	17,9	0,40
	26 – 35 jaar	724	0,3	0,8	16,0	57,2	25,7	
	36 – 45 jaar	680	0,0	1,6	12,9	59,0	26,5	
	46 – 55 jaar	717	0,4	1,1	16,6	57,6	24,3	
	56 – 65 jaar	433	0,0	0,5	15,9	60,5	23,1	
	> 65 jaar	6	0,0	0,0	16,7	66,7	16,7	
Opleidingsniveau	HBO5	541	0,2	1,1	17,7	53,0	27,9	0,36
	Bachelor	1785	0,2	1,1	15,0	59,7	24,0	
	Master/PhD	302	0,0	1,0	16,9	58,3	23,8	
Opleidingsniveau 2	HBO5	541	0,2	1,1	17,7	53,0	27,9	0,12
	Minstens Bachelor	2087	0,2	1,1	15,2	59,5	24,0	
Leiding geven	Ja	405	0,2	1,0	15,1	59,3	24,4	0,99
	Nee	1668	0,2	1,0	15,9	58,9	23,9	

INVLOED OP GEPERCIPIEERDE WERKLAST EN WERKDRIJK VAN ...

Variabele	Categorie	N	Ervaren werkdruk (%)					p
			Te laag N = 5	Laag N = 29	Neutraal N = 430	Hoog N = 1607	Te hoog N = 676	
Tevreden met werksituatie	Ja	1707	0,2	1,5	23,1	62,1	13,1	<0,001
	Nee	1086	0,2	0,4	4,6	52,6	42,3	
Uitdagend werk	Extreem uitdagend	240	0,0	1,3	9,6	47,5	41,7	<0,001
	Erg uitdagend	1426	0,1	0,9	13,8	60,7	24,5	
	Gemiddeld uitdagend	989	0,2	1,3	19,4	59,5	19,6	
	Weinig uitdagend	122	0,0	0,0	25,4	50,8	23,8	
	Helemaal niet uitdagend	21	4,8	0,0	4,8	33,3	57,1	
Ervart onderbezetting	Ja	2285	0,1	0,5	9,4	61,7	28,4	<0,001
	Nee	497	0,6	3,6	45,5	43,7	6,6	
Laatste jaar ander werk overwogen	Helemaal niet	1029	0,2	1,1	24,4	62,0	12,3	<0,001
	Ja, enkel overwogen	1369	0,1	0,9	11,5	58,0	29,5	
	Ja, BINNEN sector	273	0,7	1,8	9,9	51,3	36,3	
	Ja, BUITEN sector	95	0,0	0,0	2,1	45,3	52,6	

INVLOED OP GEPERCIPIEERDE WERKLAST EN WERKDRIJK VAN ...

Variabele	Categorie	N	Ervaren werkdruk (%)					p
			Te laag N = 5	Laag N = 29	Neutraal N = 430	Hoog N = 1607	Te hoog N = 676	
Laatste jaar toename werkdruk	Ja	2417	0,1	0,6	12,6	60,1	26,6	<0,001
	Nee	305	1,0	4,6	41,3	46,9	6,2	
Negatieve invloed op functioneren	Ja	2195	0,1	0,5	9,4	60,5	29,4	<0,001
	Nee	591	0,3	2,9	39,8	51,3	5,8	
'Op zijn' op het einde van de dag	Ja	2105	0,2	0,3	8,3	60,1	31,0	<0,001
	Nee	666	0,2	3,3	38,9	53,3	4,4	
Toekomstige beroepssituatie als verpleegkundige	Ik stel me de vraag niet	115	0,9	0,9	13,9	59,1	25,2	<0,001
	Zeer negatief	153	0,0	0,0	2,0	30,7	67,3	
	Negatief	540	0,0	0,2	4,6	54,1	41,1	
	Niet positief of negatief	1102	0,3	0,8	14,4	64,0	20,5	
	Positief	795	0,1	1,8	26,2	60,0	11,9	
	Zeer positief	72	0,0	5,6	34,7	48,6	11,1	

VERKLAREND MODEL VOOR HET ERVAREN VAN EEN HOGE WERKLAST EN WERKDRIK

Variabele	Categorie	Univariate verbanden			Logistische regressie			
		P*	OR	95% CI	B	P	OR	95% CI
Geslacht	Vrouw	0,01	0,71	0,55 – 0,92	0,54	0,001	1,71	1,23 – 2,38
Tevreden met werksituatie	Ja	<0,001	0,16	0,12 – 0,22	-1,09	<0,001	0,34	0,24 – 0,47
Uitdagend werk	Ja	<0,001	1,61	1,33 – 1,97	0,72	<0,001	2,06	1,59 – 2,68
Ervaart onderbezetting	Ja	<0,001	8,96	7,17 – 11,19	1,51	<0,001	4,53	3,46 – 5,92
Laatste jaar toename werkdruk	Ja	<0,001	5,74	4,46 – 7,40	0,99	<0,001	2,70	1,94 – 3,75
Negatieve invloed op functioneren	Ja	<0,001	6,73	5,44 – 8,34	0,92	<0,001	2,53	1,91 – 3,32
'Op zijn' op het einde van de dag	Ja	<0,001	7,58	6,11 – 9,40	1,27	<0,001	3,55	2,70 – 4,65
Laatste jaar ander werk overwogen	Ja	<0,001	2,55	2,09 – 3,12				

*Spearman correlation; OR = Odds Ratio; CI = Confidence Interval of betrouwbaarheidsinterval; Nagelkerke R² = 41%

INTENTION TO LEAVE THE JOB ...

Variabele	Categorie	N = 468	Enkel overwogen (%)	BINNEN sector (%)	BUITEN sector (%)
Taal	Nederlands	273	81,3	15,8	2,9
	Duits	11	81,8	18,2	0,0
	Frans	184	85,9	12,0	2,2
Regio	Vlaams Gewest	262	80,9	16,0	3,1
	Brussels Hoofd. Gewest	58	87,9	10,3	1,7
	Waals Gewest	141	84,4	13,5	2,1
Geografische plaats	Stedelijk	353	82,7	15,0	2,3
	Landelijk	108	83,3	13,0	3,7
Tewerkstellingsplaats	Algemeen ziekenhuis	222	83,3	13,5	3,2
	Universitair ziekenhuis	42	83,3	16,7	0,0
	Geestelijke gezondheidszorg	18	77,8	22,2	0,0
	Woonzorgcentrum	16	68,8	18,8	12,5
	Thuisverpleging	11	91,9	9,1	0,0
	Andere	8	62,5	37,5	0,0

INTENTION TO LEAVE THE JOB ...

Variabele	Categorie	N = 468	Enkel overwogen (%)	BINNEN sector (%)	BUITEN sector (%)
Geslacht	Vrouw	345	84,3	12,5	3,2
	Man	116	78,4	20,7	0,9
Leeftijdscategorieën	20 – 25 jaar	31	67,7	32,3	0,0
	26 – 35 jaar	140	80,0	17,1	2,9
	36 – 45 jaar	127	83,5	13,4	3,1
	46 – 55 jaar	113	85,8	10,6	3,5
	56 – 65 jaar	49	91,8	8,2	0,0
	> 65 jaar	1	100,0	0,0	0,0
Opleidingsniveau	HBO5	63	81,0	15,9	3,2
	Bachelor	308	87,3	10,7	1,9
	Master	71	69,0	28,2	2,8
Bijzondere beroepstitel		146	80,8	15,8	3,4
Bijzondere bekwaamheid		46	82,6	15,2	2,2
Leiding geven	Ja	94	87,2	10,6	2,1
	Nee	225	80,0	16,9	3,1

INTENTION TO LEAVE THE JOB ...

Variabele	Categorie	N = 468	Enkel overwogen (%)	BINNEN sector (%)	BUITEN sector (%)
Tevreden met werksituatie		468	83,1	14,3	2,6
Uitdagend werk	Extreem uitdagend	47	83,0	12,8	4,3
	Erg uitdagend	421	83,1	14,5	2,4
Ervart onderbezetting	Ja	380	84,2	12,6	3,2
	Nee	82	76,8	23,2	0,0
Ervaren werkdruk	Te laag	/			
	Laag	5	80,0	20,0	0,0
	Niet hoog – niet laag	69	81,2	17,4	1,4
	Hoog	293	84,0	13,0	3,1
	Te hoog	100	82,0	16,0	2,0

INTENTION TO LEAVE THE JOB ...

Variabele	Categorie	N = 468	Enkel overwogen (%)	BINNEN sector (%)	BUITEN sector (%)
Laatste jaar toename werkdruk	Ja	406	84,7	12,3	3,0
	Nee	46	76,1	23,9	0,0
Druk negatieve invloed op functioneren	Ja	384	84,6	12,8	2,6
	Nee	84	76,2	21,4	2,4
'Op zijn' op het einde van de dag	Ja	356	85,1	12,6	2,2
	Nee	107	75,7	20,6	3,7
Toekomstige beroepssituatie als verpleegkundige	Ik stel me de vraag niet	13	84,6	7,7	7,7
	Zeer negatief	11	63,6	18,2	18,2
	Negatief	68	82,4	16,2	1,5
	Niet positief of negatief	203	88,7	8,9	2,5
	Positief	163	79,8	18,4	1,8
	Zeer positief	9	44,4	55,6	0,0